

2942 SAYILI KAMULAŞTIRMA
KANUNUNA VE YAPILAN
DEĐIŐIŐIKLİKLERE GENEL BİR BAKIŐ

2942 Sayılı Kanun

04.11.1983 tarihinde yürürlüğe girmiş ve uygulamada karşılaşılan sorunlar nedeniyle zaman içinde Kanunda birçok değişiklikler yapılmış, maddeler (geçici) eklenmiştir.

Tanım

- Kamulaştırma genel bir tanım olarak;

Devlet ve kamu tüzel kişileri tarafından kamu yararının gerektirdiği durumlarda, gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde olan taşınmazların karşılığının peşin olarak ödenerek alınmasıdır.

Kamulaştırma

- Anayasa'nın 46. maddesinde kamulaştırma;
« *Devlet ve kamu tüzelkişileri; kamu yararının gerektirdiği hallerde, gerçek karşılıklarını peşin ödemek şartıyla, özel mülkiyette bulunan taşınmaz malların tamamını veya bir kısmını, kanunla gösterilen esas ve usullere göre, kamulaştırmaya ve bunlar üzerinde idarî irtifaklar kurmaya yetkilidir*» şeklinde ifade edilmiştir.

Bu sunumda «Kamulaştırma»
konusu;

- 1- Kamulaştırma,
- 2- Acele Kamulaştırma,
- 3- Kamulaştırmасız El Koyma,
(Fiili el koyma- Hukuki el koyma)

olarak üç bölümde ele alınmıştır.

Kamulaştırmanın şartları

- kamu yararı kararının alınmış olması,
- gerçek ve özel hukuk tüzel kişilerinin mülkiyetindeki bir taşınmaz olması,
- Bedelinin nakden ve peşin olarak veya kanunda belirtilen koşullarda taksitle ödenmesi, gerekir.

6446 sayılı Kanunda Kamulaştırma

- **Kamulaştırma**
- **MADDE 19 – (1)** Elektrik piyasasında üretim veya dağıtım faaliyetlerinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişilerinin, önlisans ve lisansa konu faaliyetleri için gerekli olan kişilerin özel mülkiyetinde bulunan taşınmazlara ilişkin kamulaştırma talepleri Kurum tarafından değerlendirilir ve uygun görülmesi hâlinde Kurul tarafından kamu yararı kararı verilir. Söz konusu karar çerçevesinde gerekli **kamulaştırma işlemleri 4/11/1983 tarihli ve 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununda belirtilen esaslar dâhilinde üretim faaliyetlerinde bulunan önlisans veya lisans sahibi özel hukuk tüzel kişileri için Maliye Bakanlığı, dağıtım faaliyetlerinde bulunan lisans sahipleri için TEDAŞ tarafından yapılır.** Bu durumda kamulaştırma bedelleri ile kamulaştırma işlemlerinin gerektirdiği diğer giderler kamulaştırma talebinde bulunan önlisans veya lisans sahibi tüzel kişi tarafından ödenir.

Kamulaştırmanın gerçekleştirilebilmesi için;

- Kamulaştırmayı yapacak idarenin kamulaştırılacak taşınmazların sahiplerini, Kanunun 7. maddesinde sayıldığı şekilde **tapu, vergi, nüfus**, kayıtları üzerinden ve haricen yapılacak araştırma ile tespit ederek, Kanunun 8. maddesi gereğince satın almak için uzlaşma görüşmesine davet etmesi gerekir.
- Mal sahibine kamulaştırmaya ilişkin tebligat yapılmadığı sürece, Yargıtay kamulaştırmanın kesinleşmiş olduğunu kabul etmiyor.

Uzlaşmama halinde

Uzlaşma sağlanamadığı takdirde İdare, tüm kamulaştırma belgelerini ve bilgilerini Kanununun 10. maddesi gereğince «Bedel Tespiti ve Tescil» davası açmak üzere hukuk birimine gönderir.

Dava

- Hukuk Birimleri tarafından, dava açılmak üzere alınan belgeler incelenerek eksik bilgi ve belge bulunmadığının görülmesi halinde Kanunun 10. maddesi gereğince taşınmazın bulunduğu yer Asliye Hukuk Mahkemesinde «Kamulaştırma Bedelinin Tespiti ve taşınmazın idare/hazine adına tescili» talebi ile dava açılır.

Şerh

- İdare tarafından kamulaştırılacak taşınmazın tapu kaydı üzerine Kanunun 7. maddesi gereğince kamulaştırma şerhin konulmasının Tapu İdaresinden talep edilmesi ve şerh tarihinden itibaren altı ay içinde 10. madde göre dava açılması uygun olacaktır.
- Bu süre içinde dava açıldığının bildirilmemesi halinde şerh Tapu idaresince resen silinir.(Madde 7/2)

Kanunun 14. maddesi gereğince;

Davanın görülmesi sırasında tapu malikinin başka bir şahıs olduğunun ya da malikin daha önce öldüğünün anlaşılması halinde Kanunun 14. maddesine göre davaya yeni malik ya da mirasçılarının dahil edilmesi suretiyle devam edilir.

- Kamulaştırma Kanununun 10. maddesine 6459 sayılı Kanun ile eklenen ek fıkra ile;
- “*Kamulaştırma bedelinin tespiti için açılan davanın dört ay içinde sonuçlandırılmaması hâlinde, tespit edilen bedele bu sürenin bitiminden itibaren kanuni faiz işletilir.*” hükmü getirilmiştir.

- **(Değişik sekizinci fıkra: 19/4/2018-7139/26 md.)** Tarafların bedelde anlaşamamaları halinde gerektiğinde hâkim tarafından onbeş gün içinde sonuçlandırılmak üzere yeni bir bilirkişi kurulu tayin edilir ve hâkim, tarafların ve bilirkişilerin rapor veya raporları ile beyanlarından yararlanarak adil ve hakkaniyete uygun bir kamulaştırma bedeli tespit eder. **Mahkemece tespit edilen bu bedel, taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakkının kamulaştırılma bedelidir. Tarafların anlaşması halinde kamulaştırma bedeli olarak anlaşılan miktar peşin ve nakit olarak, hak sahibi adına bankaya yatırılır. Tarafların anlaşamaması halinde hâkim tarafından kamulaştırma bedeli olarak tespit edilen bedelin idarenin kıymet takdir komisyonunca tespit edilen bedelden az olması durumunda hâkim tarafından tespit edilen bedel, fazla olması durumunda idarenin kıymet takdir komisyonunca tespit ettiği bedel,** peşin ve nakit olarak hak sahibi adına, kalanı ise bedele ilişkin kararın kesinleşmesine kadar üçer aylık vadeli hesapta nemalandırılmak ve kesinleşen karara göre hak sahibine verilmek üzere mahkemece belirlenecek banka hesabına yatırılması ve yatırıldığına dair makbuzun ibraz edilmesi için idareye onbeş gün süre verilir.

Bedel

- Dava sırasında Bilirkişi Kurulu tarafından kamulaştırma bedelinin tespitinde Kanunun 11. maddesine göre;
- Arazilerde taşınmaz malın veya kaynağın(...) mevkii ve Őartlarına göre ve olduğu gibi kullanılması halinde getireceği net gelirinin,
- Arsalarda kamulaştırma gününden önceli özel amacı olmayan emsal satışlara göre satış değerinin tespit edilmesi gereklidir.
- Yapılarda, (...)resmi birim fiyatları ve yapı maliyet hesaplarını ve yıpranma payını,
- (...) içinde yer alan “kamulaştırma tarihindeki” ibaresi Anayasa Mahkemesi’nin 26/5/2016 tarihli ve E.: 2015/55, K.: 2016/45 sayılı Kararı ile iptal edilmiştir.

Mülkiyet ihtilafı

- Kanununun 18 inci maddesine göre, dava konusu taşınmazda mülkiyet ihtilafının bulunması halinde mahkemece, taşınmaz mal hakkındaki mülkiyet ihtilafı ile ilgili davanın tüm taraflarına 10 uncu madde uyarınca tebligatların ve ilanların yapılması sağlanmalıdır.
- Kamulaştırma bedeli, mülkiyet davası sonunda belli olan malike ödenmek üzere, bankaya üçer aylık vadeli hesaba yatırılır.

Tapu kaydı

- Kamulaştırılan dava konusu taşınmazın tapu kaydı üzerinde ipotek, haciz gibi yükler olduğu takdirde bu yüklerin mutlaka bedele yansıtılarak taşınmazın temiz durumda İdare/Hazine adına tesciline karar verilmesi mahkemedен talep edilmelidir.

ACELE KAMULAŞTIRMA

2942 sayılı Kanununun 27. maddesinde düzenlenmiştir.

Acele kamulaştırma

Madde 27 – 3634 sayılı Milli Müdafaa Mükellefiyeti Kanununun uygulanmasında yurt savunması ihtiyacına veya aceleliğine Cumhurbaşkanınca karar alınacak hallerde veya özel kanunlarla öngörülen olağanüstü durumlarda gerekli olan taşınmaz malların kamulaőtırılmasında kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere ilgili idarenin istemi ile mahkemece yedi gün içinde o taşınmaz malın (**Değışik ibare: 24/4/2001 - 4650/15 md.**) 10 uncu madde esasları dairesinde ve 15 inci madde uyarınca seçilecek bilirkişilerce tespit edilecek değeri, idare tarafından mal sahibi adına (**Değışik ibare: 24/4/2001 - 4650/15 md.**) 10 uncu maddeye göre yapılacak davetiye ve ilanda belirtilen bankaya yatırılarak o taşınmaz mala el konulabilir. Bu Kanununun 3 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen hallerde yapılacak kamulaştırmalarda yatırılacak miktar, ödenecek ilk taksit bedelidir.”

Acele kamulaştırma(2942/27)

- Maddeye göre;
- Öncelikle kamulaştırmanın acele yapılması gereken hallerde Cumhurbaşkanınca Karar alınması gereklidir.
- Kamulaştırmayı yapan idare tarafından kamulaştırma belgeleri (Cumhurbaşkanı Kararı, Kamu Yararı Kararı, tapu, maliklerin isim ve adresleri v.s) davayı açacak hukuk birimine gönderilerek taşınmazın el konulmadan önceki değerinin tespit edilmesinin sağlanması,

Acele el koyma kararı

- Mahkemeye verilecek dilekçede; taşınmazın değerinin belirlenerek acele olarak idarece el konulmasına izin verilmesi istenilir.
- Mahkemece 7 günlük sürede verilecek keşif kararı ile taşınmazın başında tespit yapılır ve bilirkişi kurulunca belirlenen bedelin malikler adına bankaya bloke edilmesine ve taşınmaza acele olarak el konulmasına dair karar verilir.

Değer tespiti niteliği

Mahkemelerce 27inci madde uyarınca ve acele kamulaştırma nedeniyle verilen el koyma kararları taraflar arasındaki uyuşmazlığı çözümleyen nihai bir karar niteliğinde olmayıp, hukuk tekniği itibariyle değer tespiti mahiyetindedir, bu kararlar hakkında temyiz yoluna gidilmesi hukuken mümkün değildir.

Mahkemece malikler adına bankaya bloke edilmesine karar verilen bedel üzerine ihtiyati tedbir konulması yolundaki talepler mahkeme ve Yargıtay tarafından (taşınmaza idare tarafından el konulmasına karar verildiği için) reddedilmektedir.

- Acele kamulaştırma yargılamasında göz önünde bulundurulması gereken önemli unsur, mahkemece 7 gün içinde değer tespiti yapılması gerekliliğidir.
- Hak sahipleri ile anlaşmaya varılamazsa Kanununun 10. maddesine göre dava açılabilecektir.

Davaların farklılığı

- Kanununun 10. maddesine göre açılan bedel tespiti ve tescili davası ile acele kamulaştırma davası, yargılama usulü ve sonuçları açısından farklıdır.
- 27. maddeye göre açılacak olan davanın niteliği sadece bir tespit, 10. maddeye göre açılacak olan davanın niteliği ise nihai bedelin tespiti ile taşınmazın tapuya tescilidir.

- 2942 sayılı Yasanın 27 nci maddesinde kıymet takdiri dışındaki işlemler sonradan tamamlanmak üzere bedel tespiti istenebileceği belirtilmiş olmakla birlikte; taşınmazların maliklerinin kimler olduğu ve adreslerinin önceden araştırılarak gerçek malike dava açılması gerekir.

- Yanlış kişiye dava açılması halinde; davalı tarafından bedel bankadan her zaman çekilebileceği için gerçek malike karşı Kamulaştırma Kanununun 10 uncu maddesine göre açılacak davada tekrar bir bedelin bloke edilmesi,
- Yanlış hasıma ödenen bedelin iadesinin sağlanması için ayrıca dava açılması durumunda kalınacaktır.

Uzlaşmaya davet

- Acele el koyma kararından sonra İdarece 2942 sayılı Kanununun 7 nci ve 8 inci maddelerindeki işlemler tekemmül ettirilerek öncelikle taşınmazın malikinden satın alma yoluna gidilmesi;
- Başka bir ifade ile acele el koyma kararından sonra malikin uzlaşmaya davet edilmesi gerekir.

- Kanununun 27. maddesine göre bedel tespit edilerek karar verildikten sonra malikin ayrıca Kanununun 8. maddesine göre uzlaşmaya davet edilmesinin gerekli olup olmadığı hususunda farklı görüş ve kararlar olmakla birlikte;

- Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun 06.07.2011 tarih ve E: 2011/5-355, K: 2011/468 sayılı kararında; “... **27. Maddeye göre taşınmazın bedelinin belirlenerek bankaya bloke edilmiş olması, 8. Maddenin uygulanmasını bertaraf etmemektedir**” şeklinde karar verilmiştir.

KAMULAŞTIRMASIZ EL KOYMA

- Anayasa'nın 35. maddesinde koruma altına alınan mülkiyet hakkı temel insan haklarından birisi olarak kabul edilmiştir.
- Mülkiyet hakkı Anayasanın 35. maddesinde belirtildiği gibi kamu yararı amacıyla ve kanunla kısıtlanabilecektir.

Mülkiyet hakkı

- Ayrıca Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesinin Mülkiyet Hakkını düzenleyen 1 No lu Ek Protokolün 1. maddesinde de mülkiyet hakkı ve kısıtlanabileceği haller düzenlenmiştir.

- Kamulaştırmasız el koyma, idarenin Anayasa ve yasalara uygun bir işlem oluşturmaksızın bir kimsenin taşınmaz malına el koyması durumudur.

38. madde(mülga)

- Kamulaştırma Kanunununun «*Hak düşürücü süre*» başlığını taşıyan 38. maddesinin; «*Kamulaştırma yapılmış, ancak işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırma hiç yapılmamış iken kamu hizmetine ayrılarak veya kamu yararına yönelik bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmaz malın malik, zilyet veya mirasçılarının bu taşınmaz mal ile ilgili her türlü dava hakkı yirmi yıl geçmekle düşer. Bu süre taşınmaz mala elkoyma tarihinden başlar.*» hükmü Anayasa Mahkemesinin 04.11.2003 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 10.04.2003 tarih ve E:2002/112, K:2003/33 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.

- Bu iptal kararından sonra idareler tarafından kamulaştırma yapılmaksızın el atılan taşınmazların hukuki durumunun ne olacağı konusunda oluşan yasal boşluk 2942 sayılı Kamulaştırma Kanununa «Kamulaştırmasız El Atma» nedeniyle mülkiyeti zarar görenlerin bu zararlarının giderilmesi amacıyla Kanun'a Geçici 6. madde ilave edilmiştir.

Geçici 6. madde

- İl olarak, 30/06/2010 tarihli Resmi Gazetede yayınlanmış olan 5999 sayılı Kanun ile 2942 sayılı Kanuna **Geçici 6. madde** eklenerek bu boşluk giderilmeye çalışılmış,
- 12.06.2013 tarihli Resmi Gazetede yayımlanan 6487 sayılı Kanununun 21. maddesi ile değişiklik yapılmış, 3.11.2016 tarihli ve 6754 sayılı Kanununun 40. maddesi ile Maddeye eklenen Ek Fıkırada; «Bu madde uyarınca açılacak davalarda 15 inci maddede düzenlenen bilirkişiliğe ilişkin hükümler uygulanır.» düzenlemesi getirilmiştir.

Geçici 6. madde

- **Geçici 6. madde**, Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen **9/10/1956 tarihi ile 4/11/1983 tarihi arasında** fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan ve malikin rızası olmaksızın fiili olarak el konulan taşınmazlara veya kaynaklara ilişkin bir **geçici düzenlemedir**.

Dava şartı

- Kanunun Geçici 6 ncı maddesinde “*Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 9/10/1956 tarihi ile 4/11/1983 tarihi arasında fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara veya kaynaklara kısmen veya tamamen veyahut irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın fiili olarak el konulması sebebiyle, mülkiyet hakkından doğan talepler, bedel talep edilmesi hâlinde bedel tespiti ve diğer işlemler bu madde hükümlerine göre yapılır. Bu maddeye göre yapılacak işlemlerde öncelikle **uzlaşma usulünün uygulanması dava şartıdır.**” hükmü getirilmiş olduğundan; idareler aleyhine açılan kamulaştırmasız el atma davasının bu madde kapsamında kalıp kalmadığına ve dava şartının yerine getirilip getirilmediğine dikkat edilmelidir.*

Maddeye göre;

- malikin ya da idarenin dava açmadan önce uzlaşma için başvuruda/çağrıda bulunmuş olması **dava şartıdır.**
- Malik veya idarenin uzlaşmaya davet yetkisi bulunmaktadır.
- Maddede tazminat kavramı yerine **“bedel”** ifadesi kullanılmıştır.

- Öncelikle nakdi ödeme yerine **trampa**, idareye ait taşınmaz üzerinde **sınırlı hak tanınması** veya **imar mevzuatı çerçevesinde başka bir yerde imar hakkı kullanılması** suretiyle veya bunların mümkün olmaması halinde **nakdi bedel** ödeneceği öngörülmüştür.

- Kamulaştırmasız el atma nedeni ile uzlaşma teklif etmeye ya da “tazminat” davası açmaya taşınmazın eski maliki ya da ilgisine ve **idareye de uzlaşma teklif edebilme** ya da uzlaşılammama halinde **“bedel tespiti ve tescil” davası açabilme** hakkı verilmiştir.

- Taşınmazın bedeli, uzlaşma halinde el koyma günündeki niteliğine göre teklif tarihi,
- dava açılması halinde el koyma günündeki niteliğine göre dava tarihi itibarıyla belirlenecektir.

- Uzlaşma görüşmelerinin davete icabet tarihinden itibaren altı ay içinde sonuçlandırılması esastır.
- Uzlaşmaya varılıp varılmadığı bir tutanakla tespit edilir.
- Bu tutanak, dava açılması halinde taraflar aleyhine delil teşkil etmez.

- Uzlaşılan bedel bütçe imkanları dahilinde sonraki yıllara sari olacak şekilde taksitli olarak ta ödenebilir.

- Uzlaşma sağlanamadığı takdirde uzlaşmazlık tutanağının tanzim tarihinden itibaren üç ay içinde malik ya da idare tarafından «bedel tespiti» davası açılabilir.
- Mahkemece tespit edilen bedel maddenin sekizinci fıkrasına göre ödenir.
- Dava sonunda taşınmazın idare adına tesciline ya da terkine karar verilir.

- Kesinleşen mahkeme kararlarına istinaden yapılacak ödemelerde kullanılmak üzere idarelerin yılı **bütçelerinde** sermaye giderleri için öngörülen ödeneklerden, belediye ve il özel idareleri ile bağlı idareler için en son kesinleşmiş bütçe gelirleri toplamının, diğer idareler için son kesinleşmiş bütçe giderlerinin toplamının en az **%2si oranında pay ayrılacağı** belirtilmiştir.

- Bu madde; iptal edilen 38. maddeye göre idare adına tescil edilmiş taşınmazlar hakkında da uygulanır.

- Açılacak davalar sonunda taraflar lehine hükmedilecek vekalet ücreti maktu olacaktır.

HUKUKİ EL KOYMA

- **Hukuki El Koyma:** İmar planında yeşil alan, okul alanı gibi hizmetlere tahsis edilmiş olan taşınmazların uzun yıllar kamulaştırılmaması nedeniyle, kişinin taşınmazında istediği gibi tasarrufta bulunamaması ve taşınmaza ilgili idarece fiilen el konulmadığı halde mülkiyet hakkının kısıtlanması durumudur.

- Taşınmaza **fiilen el atıldığında** mahkemeler kamulaştırmaz el atmanın varlığını kabul ederek taşınmaz malikine tazminat ödenmesine karar vermelerine rağmen 2010 yılına kadar aynı sonuç **hukuki el atmalar** için söz konusu değildi.
- **Yargıtay Hukuk Genel Kurulu'nun 2010 yılında verdiği karar da;** Belediyelerin imar planının yürürlük tarihinden itibaren en geç 3 ay içerisinde planın tatbiki için 5 yıllık imar programını hazırlamakla yükümlü oldukları, uzun yıllar programa alınmayan imar planının fiilen hayata geçirilmemesi nedeniyle kamulaştırma ya da takas cihetine gitmeyen davalı İdarece, **pasif ve suskun kalınmak ve işlem tesis edilmemek suretiyle taşınmaza müdahale edildiğinin kabulü gerektiği** ve bu durumda idarelerin kamulaştırmaz el koyma hükümleri doğrultusunda sorumlu olduklarına karar vermiştir.

Sorunun giderilmesi amacıyla 2942 sayılı Kanuna Ek 1 inci madde eklenmiştir.

- **Ek Madde 1- (Ek: 20/8/2016-6745/33 md.)** Uygulama imar planlarında umumi hizmetlere ve resmî kurumlara ayrılmak suretiyle mülkiyet hakkının özüne dokunacak şekilde tasarrufu hukuken kısıtlanan taşınmazlar hakkında, **uygulama imar planlarının yürürlüğe girmesinden itibaren beş yıllık süre** içerisinde imar programları veya imar uygulamaları yapılır ve bütçe imkânları dâhilinde bu taşınmazlar ilgili idarelerce kamulaştırılır veya her hâlde mülkiyet hakkını kullanmasına engel teşkil edecek kısıtlılığı kaldırarak şekilde imar planı değişikliği yapılır/yaptırılır. **(iptal: Anayasa Mahkemesinin 20/12/2018 tarihli ve E.: 2016/181 K.: 2018/111 sayılı Kararı ile)**

- Anayasa Mahkemesinin 20.12.2018 tarihli ve E.2016/181,K.2018/111 sayılı iptal kararı ile Ek.1 inci maddenin 1. fıkrasının son cümlesi ile 2,3,4 üncü fıkraları da iptal edilmiştir.
- Maddenin iptal edilen birinci fıkrasının son cümlesinde, bu madde gereğince açılacak davaların idari yargıda açılması öngörülmüş iken iptal ile birlikte uygulama imar planları umumi hizmetlere ve resmi kurumlara ayrılmak suretiyle hukuken el konulmuş olan taşınmazlar için de adli yargıda dava açılması gerektiğine karar verilmiştir.

Geçici 7. madde(iptal)

- **“GEÇİCİ MADDE 7 –“** *Mülga 31/8/1956 tarihli ve 6830 sayılı İstimlak Kanununun 16 ve 17 nci maddeleri ile 2942 sayılı Kanunun mülga 16 ve 17 nci maddeleri uyarınca mahkemelerce idare adına tescil kararı verilen kamulaştırmalarda tebligatlar ve diğer kamulaştırma işlemleri tamamlanmış sayılır. Bu kamulaştırma işlemleri sebebiyle hiçbir hak ve alacak talebinde bulunulamaz; kamulaştırmaya veya bedeline karşı itiraz davaları açılmaz;açılmış ve devam eden davalar bu madde hükmü uygulanarak sonuçlandırılır.”* Hükmünü içermektedir.

İptal

- 6487 sayılı Kanununun 22. maddesi ile 2942 sayılı Kanuna eklenen geçici 7.madde Anayasa Mahkemesinin 13.11.2014 tarih ve E:2013/95,K:2014/176 sayılı kararı ile iptal edilmiştir.
-

22.madde

- 2942 sayılı Kanununun 22. Maddesinde
“*Vazgeçme, iade ve devir*” düzenlenmiştir.

23. madde

- Kanunun “*Mal sahibinin geri alma hakkı*” başlığını taşıyan 23. maddesinde mal sahibinin taşınmazını geri alma hakkı ve bunun koşulları düzenlenmiştir.

«Bir idareye ait taşınmaz malın diğer idareye devri»

Madde 30 – (Değişik: 24/4/2001 - 4650/17 md.)

Kamu tüzelkişilerinin ve kurumlarının sahip oldukları taşınmaz mal, kaynak veya irtifak hakları diğer bir kamu tüzelkişisi veya kurumu tarafından kamulaştırılamaz. Taşınmaz mala; kaynak veya irtifak hakkına ihtiyacı olan idare, 8 inci madde uyarınca bedeli tespit eder. Bu bedel esas alınarak ödeyeceği bedeli de belirterek mal sahibi idareye yazılı olarak başvurur. Mal sahibi idare devire muvafakat etmez veya altmış gün içinde cevap vermez ise anlaşmazlık, alıcı idarenin başvurusu üzerine Danıştay ilgili idari dairesince incelenerek iki ay içinde kesin karara bağlanır. Taraflar bedelde anlaşamadıkları takdirde; alıcı idare, devirde anlaşma tarihinden veya Danıştay kararının tebliği tarihinden itibaren otuz gün içinde, 10 uncu maddede yazılı usule göre mahkemeye başvurarak, kamulaştırma bedelinin tespitini ister. Bu durumda yapılacak yargılama-da mahkemece, 29/6/1938 tarihli ve 3533 sayılı Kanun hükümleri uygulanmaz.

Geçici 14. madde

- **Geçici Madde 14 – (Ek:30/5/2019-7176/21 md.)**
- Kamulaştırma işlemleri tamamlanmamış veya kamulaştırması hiç yapılmamış olmasına rağmen 4/11/1983 tarihinden bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihe kadar fiilen kamu hizmetine ayrılan veya kamu yararına ilişkin bir ihtiyaca tahsis edilerek üzerinde tesis yapılan taşınmazlara veya kaynaklara kısmen veya tamamen veyahut irtifak hakkı tesis etmek suretiyle malikin rızası olmaksızın **fiilî el konulması veya hukuki el atılması sebebiyle mülkiyet hakkından doğan taleplere dair bedel ve tazminata ilişkin davalarda verilen mahkeme kararları kesinleşmedikçe icraya konulamaz.** Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce, kesinleşmemiş mahkeme kararlarına dayanılarak başlatılan icra takipleri kesinleşmiş mahkeme kararı ibraz edilinceye kadar durdurulur.

TEŐEKKÖR EDERİM
MÜŐAVİR HAZİNE AVUKATI
FAHRİYE BAŐDOĐAN